

» ἔσπευσαν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διατεταγμένων.
 « Λαοὶ τῆς Ἰταλίας! ἡ γαλλικὴ στρατιὰ συν-
 » τρίζει τὰ δεσμά σας, ὁ γαλλικὸς λαὸς εἶναι ἀ-
 » δελφὸς ὅλων τῶν λαῶν, προσέλθετε μετὰ θάρ-
 » ρους εἰς τὰς σημαίας του, διότι θέλομεν εὐλα-
 » βηθῇ καὶ τὴν περιουσίαν καὶ τὰ ἔθιμα καὶ τὴν
 » θρησκείαν σας.

« Πολεμοῦμεν ὡς ἐχθροὶ γενναῖοι, καὶ δὲν ἔχο-
 » μεν ἐχθροὺς ἢ μόνον τοὺς ὑποδουλοῦντας ὑμᾶς
 » τυράννους. »

Ὅλος ἐπιφαίνεται ὁ Ναπολέον εἰς τὴν θαυμα-
 στήν ταύτην προκήρυξιν, ὅπου οὐδὲν παρέλιπε δυ-
 νάμενον νὰ διαιωνίσῃ τὴν γαλλικὴν δόξαν, ἐνταῦθα

δὲ ὑποδεικνύεται ὁ μεγάλος διπλωμάτης, φέρων τὸ
 ξίφος μεγάλου στρατηγοῦ.

Καὶ ἡ μὲν νομοθετικὴ Κυβέρνησις πύχαισθησε
 τὸν ἐνδοξον ἀρχιστράτηγον, ἵστις ἐμεγαλύνθη με-
 γάλυνων τὴν στρατιὰν τῆς Ἰταλίας. Ὁ δὲ βασι-
 λεὺς τῶν Σάρδεων ἀπέστειλε πρέσβην εἰς Παρισίους
 ἐπικαλούμενος τὴν εἰρήνην, ἐκλείσθη δὲ ἡ εἰρήνη
 καὶ ἡ Εὐρώπη ἐθαύμαζε τὸν νεανίαν κατακτητὴν,
 ὅστις, ἐν διαστήματι δεκαπέντε ἡμερῶν ἐξουσί-
 σεν ἐπικράτειαν προστατευομένην ὑπὸ τῶν Ἀλ-
 πεων, ὑπὸ φρουρίων ἤδη ἀπορρήτων, φρουρουμέ-
 νην ὑπὸ δύο στρατοπέδων, ἅτινα ὠδήγουν στρατη-
 γοὶ συνετοὶ καὶ ἐμπειροπόλεμοι. (ἀκολουθεῖ.)

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΟΥΑΡΔΟΣ ΙΕΝΝΕΡΟΣ.

Ἡ

Ἀνακάλυψις τῆς θαυμαλίας.

Ἐδουάρδος ὁ Ἰέννερος ἐγεννήθη τῇ 17 Μαΐου
 1749 εἰς Βαρκελόναν, πόλιν τῆς κομητείας τοῦ Γλό-
 εστερ, ἐν ᾗ ἡ οἰκογένεια αὐτοῦ πολλὰ μὲν ἐκ-
 κτητο ἀγαθὰ, μεγάλῃ δ' ἀπῆλauen ὑπολήψεως.

Νεώτατος δ' ἔτι ἔμεινε πατὴρ ὀρφανός, ὥστε ὁ
 πρωτότοκος ἀδελφός ἀνέλαβεν αὐτοῦ τὴν ἀγωγὴν
 καὶ μετὰ φροντίδος ἀληθῶς πατρικῆς τὴν διέ-
 θυνε.

Περὶ δὲ τῆς παιδικῆς τοῦ Ἰεννέρου ἡλικίας ὀλίγα
 μὲν γνωρίζομεν, φαίνεται ὅμως ὅτι ἐνωρίς ἤδη ἐν
 τῷ χαρακτῆρι τοῦ παιδὸς ἀνεφάνη πνεῦμα φιλο-
 μαθῆς καὶ ἐρευνητικὸν καὶ ῥιπὴ ἀκαταμάχητος
 πρὸς τὴν σπουδὴν τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν.

Διελθὼν ἐν Κίρκεστέρῃ τὴν ἐγκύκλιον παιδεί-
 ας.

σιν, ἐστάλη παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ εἰς Σουβδορίαν, πλησίον τῆς Βριστόλης, ὅπως μαθητεύσῃ παρὰ τινι χειρουργῷ Λοῦδλοβ ὀνομαζομένῳ. Καὶ δὴ τότε συνέβη αὐτῷ μία τῶν συμπτώσεων ἐκείνων, ὅπως οἱ περὶ τὸν Φοντενέλλον ἀποκαλοῦσι τὰς ἀνκαλύψεις; αἷτινες συμπτώσεις δὲν συμπίπτουσιν ὅμως ἢ εἰς ἄνδρας μεγαλοφυεῖς, ὡς ἄστειως παρატηρεῖ ὁ Νορμάνδος.

Ἡμεῖς τινὰ λοιπὸν, γαλακτοπῶλῆς τις ἐλθοῦσα νὰ συμβουλευθῇ τὸν Λοῦδλοβ, εἶπε, παρόντος καὶ τοῦ Ἰέννερου, ὅτι οὐδόλως φοβεῖται πλέον τὴν εὐφλογίαν διότι ἔκχευε τὴν εὐφλογίαν τῶν δαμάσεων. Ἡ εὐφλογία δὲ, ἢ, ὡς καλοῦσιν αὐτὴν οἱ Ἄγγλοι, ἢ Cow-rop εἶναι ἀσθένειά τις φλυκταίνωδης προσβάλλουσα τὰ κτήνη, ἢ τὰ ἐξικνήματα ἐπιπολίζουσιν ἐπὶ τῶν μαστῶν τῶν δαμάσεων. Ἀπὸ πολὺ δὲ ἤδη χρόνου οἱ χωρικοὶ ἐγίνωσκον ὅτι ἡ ἀσθένεια αὕτη μεταδίδεται πολλάκις εἰς τοὺς διαχειριζομένους τὰ ζῶα ταῦτα, φαίνεται δὲ ὅτι καὶ ἡ γνώμη ἦν ἔφερον ἢ γαλακτοπῶλῆς περὶ ἀποφυγῆς τῆς φλυκταίνωδους ταύτης ἢ γενικῶς γνωστῆς Οὐδ' εἶναι δυνατόν ν' ἀμφιβόλλῃ τις ὅτι ἡ γνώμη αὕτη ἔφθασεν εἰς τὰ ὅτι καὶ ἱατρῶν τινῶν ἀλλ' οἱ μὲν περιεφρόνησαν ἴσως αὐτὴν ὡς χυδαίαν πρόληψιν, οἱ δὲ δὲν ἀπερρίψαν μὲν αὐτὴν, ὠλιγώρῃσαν ὅμως νὰ ἀνερευνηθῶσι καὶ μάθωσι κατὰ πόσον ἦν ἀληθὴς καὶ ὑποστατή. Ὁ Ἰέννερος ὅμως, σοφώτερος φανεῖς, δὲν ἐκηρύχθη μὲν ἀμέσως ὑπέρμαχος ἰδέας περὶ τῆς ὀρθότητος τῆς ὁποίας μεγάλας ἐπετρέποντο ἀμφιβολίαι, ἀλλὰ τὰ πάντα πείθουσιν ἡμᾶς ὅτι ἀπὸ ταύτης τῆς σιγμῆς ἀπεφάσισε τὴν πραγματοποίησιν καὶ ἐπαλήθευσιν αὐτῆς.

Τῷ δὲ 1770, ὁ Ἰέννερος παρεγένετο εἰς Λονδίον παρὰ τῷ διασήμεῳ ἱατρῷ Ἰωνᾷ Οὐντέρῳ ὅστις ταχέως ἐξετέμησε καὶ μετεχειρίσθη αὐτὸν ὡς φίλον μάλλον ἢ ὡς μαθητάν. Δύο δ' ἔτη διατελέσας παρὰ τῷ περιφήμεῳ τούτῳ ἀνατόμῳ, οὐ μόνον ἐτελειοποίησε τὰς ἱατρικὰς αὐτοῦ σπουδὰς, ἀλλὰ καὶ νῦν ἐκρίσθησε τὴν πρὸς τὴν φυσικὴν ἱστορίαν ἀκατάσχετον αὐτοῦ κλίσιν, καθ' ὅλους τοὺς κλάδους τῆς τερπνοτάτης ταύτης ἐπιστήμης ἐπιδόσας.

Ἐπανελθόντος δὲ εἰς Λονδίον τοῦ σίρ Ἰωσήφ Βάγκ, τοῦ συνοδούσαντος τὸν μέγαν θαλασσοπόρον Κῶκ κατὰ τὴν πρώτην αὐτοῦ περιοδείαν, καὶ κομίσαντος συλλογὴν, πλουσίαν μὲν καὶ μεγάλην, τακτοποιήσεως ὅμως χρῆζουσας, ὁ Ἰέννερος ἐπεφορτίσθη τὸ ἔργον τοῦτο καὶ τοσοῦτον ἐπιτυχῶς ἔφερον αὐτὸ εἰς πέρας ὥστε, νέας ἐπιστημονικὰς ἐκπομπὰς προετοιμασθεῖσας, προέτεινον νὰ συμπεριληφθῇ ἐν τῇ ἐταιρίᾳ καὶ αὐτὸς, φυσιολόγου θέσιν ἐπέχων· ἀλλὰ τὴν προσφορὰν ταύτην, καὶ τοὶ ἐπίζηλον καὶ ἐλκυστικὴν, ὅμως δὲν τὴν ἐδέχθη, παυόμεθα δὲ ἐκ πάντων τῶν φαινομένων ὅτι τὴν ἄρνησιν αὐτοῦ ὑπηγόρευεν ἰδίως ἡ ἐπιθυμία ἦν εἶχεν εἰς τὸ νὰ περακολουθῇ τὴν ἀνακάλυψιν ἣν προησθάνθη.

(Εὐτέρεα. Τόμ. Ζ', φυλλάδ. 27)

Μικρὸν δ' ὕστερον ἠρνήθη καὶ ἑτέραν τινὰ λαμπρότεραν πρότασιν, καὶ ἰδοὺ εἰς ποῖαν περιπτῶσιν. Παρίστατό ποτε ἐν Βάθῃ εἰς μέγα τι συμπόσιον ἔνθα κατὰ τύχην ἐγένετο λόγος περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ὀρεῖται τις νὰ θέσῃ τὸν βραστήρα ἐν φλογώδει πυρὶ ὅπως ταχύτερον θερμανθῇ τὸ ἐν αὐτῷ περιεχόμενον ῥευστόν. Καὶ οἱ μὲν τῶν συνδαιτυμόνων δι' ἑσυχρίζοντο ὅτι ὀρεῖται νὰ τεθῇ τὸ ἀγγεῖον ἐν μέσῳ τῆς φλογός, οἱ δὲ ὅτι ἄνωθεν, ἀμρότερα δὲ τὰ ἐρίζοντα μέρος ἀπεδείκνυσεν τοῦ ἰσχυρισμοῦ τῶν διὰ λόγων ὀρθῶν κατὰ τὸ φαινόμενον, καὶ ἡ ἔρις δὲν διελύετο· τότε δὲ ὁ Ἰέννερος, ἀποταθεὶς πρὸς τὸν κυριώτερον τῆς πρώτης γνώμης ὑπερασπιστήν, καὶ πρорουσιάζας αὐτῷ λαμπράδα ἀνημμένην. «Κύριε, τῷ εἶπε, θές τὸν δάκτυλον ὑπεράνω τῆς φλογός ταύτης καὶ πειράθητι νὰ τὸν κρατήσῃς ἐπ' αὐτῆς.» Ἐκείνος δὲ ἔθηκε τὸν δάκτυλον τῶν ἰνῶν πολὺ ὑπὲρ τὴν φλόγα ἀλλ' ἀπέσυρεν αὐτὸν πάραυτα κραυγάζας. Τότε ὁ Ἰέννερος λαμβάνων αὐτὸς τὴν λαμπράδα ἔθηκεν ἐν μέσῳ τῆς φλογός τὸν δάκτυλον καὶ διεκράτησε αὐτὸν ἐν τῷ πυρὶ ἀδιαλείπτως ἐπὶ τινὰ δεύτερα· εἶτα δ' ἀποστραφεὶς, κύριοι, εἶπεν ἡσύχως, ἰδοὺ ἀπλούστατον πείραμα διαλύσαν ζήτημα ὅπερ πάντες ἡμῶν οἱ λόγοι καὶ αἱ ἀποδείξεις εἶχον ἀφήσει ἀδιάλυτον.»

Τὸ μικρὸν δὲ τοῦτο γεγονός ἐπέσυρεν ἐπὶ τοῦ Ἰέννερου τὴν ὑπόληψιν καὶ τὴν προσοχὴν τοῦ στρατηγοῦ Σμιθ μεταξὺ τῶν συνδαιτυμόνων ὄντος, ὅστις ἐλθὼν εἰς συνδιάλεξιν μακρὰν κατ' ἐκείνην τὴν ἐσπέραν μετὰ τοῦ νέου ἱατροῦ, τοσοῦτον ἐθαύμασε τὸ ἔξοχον τῆς κρίσεως καὶ τὴν εὐρύτητα τῶν γνώσεων αὐτοῦ, ὥστε τῇ ἐπαύριον ἐπρότεινε αὐτῷ θέσιν τινὰ ἐν Ἰνδικῇ λαμπρὰ ἀποφέρουσαν ὀφέλη. Ἀλλ' ὁ Ἰέννερος, ὡς ἐρρέθη, δὲν ἐδέχθη αὐτὴν. Καὶ οὐ μόνον ταύτην, ἀλλὰ καὶ ἑτέραν τινὰ ἠρνήθη ἐπίσης· ἔτη τινὰ ὕστερον. Τότε δὲ δὲν προέκειτο νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν γενέθλιον γῆν, ν' ἀποχωρισθῇ διὰ παντός ἴσως τοῦ ἀδελφοῦ πρὸς ὃν ἔτρεφε μεγάλην ἀφοσίωσιν καὶ εὐγνωμοσύνην, ἀλλὰ νὰ ἐμφανισθῇ ἐπὶ θεάτρου ἐνὶ τὰς πλειονεκτήματα αὐτοῦ ἤθελον δεόντως ἐκτιμηθῇ. Ὁ Ἰωνᾷς Οὐντερος, ὅστις διεφύλαττε πρὸς αὐτὸν φιλίαν περιπαθῇ, ἔλαβε κατὰ νοῦν νὰ συστήσῃ ἐν Λονδίῳ σχολὴν τινὰ τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν περιλαμβανούσαν καὶ τὴν ἱατρικὴν· ἤθελεν ὅμως νὰ ἔχῃ πρὸς τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην καὶ τὸν Ἰέννερον συνεργόν, διὸ ἐγράψεν αὐτῷ περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης· ἀλλ' οὗτος προεἶλετο τὴν ἐν Βαρκελώνῃ διαμονὴν, ἔνθα ἀπὸ τινῶν ἡδὴ ἐτῶν ὀριστικῶς κατῴκει καὶ ἔνθα ἤρξατο ἀπολαύων, ὡς ἱατρός, μεγάλην καὶ δικαίαν ὑπόληψιν.

Ἀλλ' ὅμως αἱ φροντίδες καὶ αἱ ἰσχυροὶ αὐτοῦ ἐπαγγέλματος αὐτοῦ δὲν ἀπασχόλουν ἐπὶ τοσοῦτον αὐτὸν ὥστε νὰ μὴ τῷ μένῃ ἱκανὸς χρόνος πρὸς τὰς προσηλεῖς αὐτοῦ ἱστορικὰς μελέτας, διὸ ἔκχευε τοσοῦτον βαθείας παρατηρήσεως περὶ τε τῆς

φύσεως καὶ τῶν ἔξεων τοῦ κόκκυγος ὥστε, αἱ ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ παραδόξου τούτου πτηνοῦ ἐνυπάρχουσαι ἀμφιβολίαι καὶ ἀβεβαιότητες, ἅς οἱ ἀπὸ Ἀριστοτέλους φυσιολόγοι δὲν ἠδυνήθησαν νὰ εὐκρινίσωσι, διελύθησαν, ὁ δὲ Ἰέννερος διωρίσθη διὰ τὸ σοφὸν τοῦτο ὑπόμνημα μέλος τῆς βασιλικῆς ἐταιρίας τοῦ Λονδίνου.

Ἀλλ' ἡ κατέχουσα καὶ μηδέποτε καταλείπουσα αὐτὸν, ἀφ' οὗ τοῦ προησθάνθη, ἰδέα ἦτο τὸ ν' ἀποδείξῃ διὰ τεκμηρίων τὴν προφυλακτικὴν τῆς δαμαλίδος ἰσχύν. Μικρὸν δὲ μετὰ τὴν εἰς Λονδὶνον ἄφιξιν αὐτοῦ δὲν ἐδίστασε ν' ἀνακοινώσῃ εἰς τὸν Οὐντερν τὸν στοχασμὸν του, καὶ ὁ διάσημος καθηγητὴς, χωρὶς ἴσως νὰ συμμερισθῇ ἐξ ὁλοκλήρου τὴν ἰδέαν τοῦ μαθητοῦ, ἐποίησεν αὐτῆς μνηεῖαν ἐν ταῖς κατὰ τὸ 1770 παραδόσεσιν αὐτοῦ. Ἐγκατασταθεὶς δὲ ἐν Βαρκελῇ καὶ πελάτας ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἔχων χωρικοὺς, ὁ Ἰέννερος ἔλαβε μεγάλας περὶ τὰς ἐρεῦνας αὐτοῦ εὐκολίας, ἅς ἐν Λονδίῳ δὲν ἤθελεν εὑρεῖ, καὶ μετὰ προθυμίας πρὸς αὐτὰς παρεδόθη.

Ἐφάνησαν δὲ τὰ ἀποτελέσματα τῶν πρώτων αὐτοῦ ἐξερευνήσεων ἐντελῶς ὑποστηρίζοντα ὅσα ἐν Σουδορίᾳ ἡ γαλακτοπῶλις διεβεβαίωσε, καὶ πολλάκις τῷ ὄντι ἔτυχε νὰ ἴδῃ φλυκταίνας, ὁμοίας πρὸς τὰς τῶν δαμάλεων, ἐξανθίζούσας ἐπὶ τῶν θραχιδίων καὶ τῶν χειρῶν τῶν ἐπιμελουμένων τὰ ὑπὸ τῆς φλυκταίνωσεως ταύτης προσβεβλημένα ζῶα, καὶ τῷ ἐφάνη ὅτι οἱ ἄνθρωποι οὗτοι δὲν ἦσαν πλέον ἐπιδεκτικοὶ τῆς εὐφλογίας καὶ ἐπιτήδες ἂν ἤθελέ τις διὰ τῆς τέχνης νὰ τὴν μεταδώσῃ εἰς αὐτοὺς. Καὶ ἦτο μὲν ἤδη αὐτὸς περὶ τούτου πεπεισμένος σχεδὸν, ἀλλ' ὅπως καὶ τοὺς ἄλλους δυνήθη νὰ καταπεῖσῃ ἀνάγκη ἦν νὰ τοῖς παρουσιάσῃ τεκμήρια πολλὰ καὶ ἀναμφισβήτητα, διὸ καὶ ἐξחקολούθησε συλλέγων τοιαῦτα.

Ἐν τούτοις ἐπιδημικῆς εὐφλογίας ἀναφανέσει, πολλοὶ μὲν τῶν προσβληθέντων ὑπὸ τῆς δαμαλίτιδος δὲν διέφυγον αὐτὴν, τινες δὲ μάλιστα καὶ ἀπέθανον. Ὁ Ἰέννερος λοιπὸν εἶδε διασκεδαζομένης τὰς ἐλπίδας αὐτοῦ, καὶ, ὡς εἶναι ἐπόμενον, ἐγκαρδίως ἔλυπῆθη. Ἀλλ' ὅμως τὸ ἀποτέλεσμα, οὗ τὴν ἐπιτυχίαν ἐπεδίωκε, τισούτων ἦν σπουδαῖον, ὥστε ἀπεφάσισε νὰ μὴ παραιτήσῃ αὐτὸ πρὶν ἢ λάβῃ τρανὰς ἀποδείξεις ὅτι ἡ ἐλπίς αὐτοῦ ἦτο χιμαιρικὴ καὶ ἀνυπόστατος. Θέλων δὲ νὰ διαγνώσῃ διατὶ καθ' ὅλας τὰς περιστάσεις αἵτινες παρουσιάσθησαν εἰς αὐτὸν, ἡ φλυκταίνωσις δὲν εἶχε πάντοτε τὴν αὐτὴν ἐξωτερικὴν μορφήν, προσεκτικῶς καὶ περισκερμένως ἐμελέτησε τὴν παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ ἀνάπτειν τῆς δαμαλίτιδος· διότι πιθανὸν ἴσως ἡ δάμαλις ἔκασχε καὶ δύο ἀσθενείας, ὁμοίας μὲν περίπτου καὶ ἀμφοτέρας διὰ τῆς προσψύσεως μεταδοτὰς, ἡ ἑτέρα ὅμως αὐτῶν εἶχε τὴν ιδιότητά νὰ προφυλάττῃ τοὺς ἐξ αὐτῆς μολυνθέντας ἀπὸ τῆς ἀληθοῦς εὐφλογίας. Διὰ νέων λοιπὸν ἐξερευνήσεων ἐπέστη μὲν ὅτι ἡ ὑπόνοια αὕτη ἦν κατὰ πάν-

τα ὑποστατὴ, ἐγνώρισε δ' ἔτι μᾶλλον δι' αὐτῶν ὅτι οὐδ' ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀληθοῦς δαμαλίτιδος ἀπήλαττεν ἡ προφυλακτικὴ αὕτη μέθοδος, τῆς φλυκταίνωσεως διαρκούσης, ἀλλ' ὅτι τὸ ἐν ταῖς κατὰ τοὺς μαστοὺς τῆς δαμάλεως φλυκταίναις περιεχόμενον ῥευστὸν ὑφίστατο μεταβολὰς οὐσιώδεις, καθ' ὅσον αἱ φλυκταίναι αὗται ἐχώρουν πρὸς ἀποζήρανσιν, καὶ ὅτι, χορόν τινας παρελθόντος, ἂν ἦτον ἔτι δυνατὸν, διὰ τῆς ἐπιθέσεως αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπίνου δέρματος, νὰ προκληθῇ φλυκταίνωσις τις, ἡ φλυκταίνωσις αὕτη οὐδαμῶς ἀπὸ τῆς εὐφλογίας ἀπήλαττε.

Καὶ ἡ μὲν εὐφλογία γνωρίζομεν ὅτι δύναται νὰ μεταδοθῇ ἀπὸ ἀνθρώπου εἰς ἄνθρωπον καὶ ἀνευσυχνῆς προσψύσεως· ἀλλ' ἡ δαμαλὶς δὲν εἶναι τοσούτον μεταδοτὴ, διότι δύναται, γαλακτοπῶλις τις, ἐπὶ παραδείγματι, νὰ διαχειρίζεται ἐπὶ πολλάς ἡμέρας κατὰ συνέχειαν δάμαλιν κεκαλυμμένους ἔχουσιν ἐκ φλυκταίνων τοὺς μαστοὺς, καὶ νὰ μὴ μεταδοθῇ εἰς αὐτὴν ἡ ἀσθένεια· ἀλλ' ἂν ἔχῃ ἡ πληγὴν τινα ἐπὶ τοῦ δέρματος ἡ ἀμυχὴν τινα εἰς τὰς χεῖρας, ὡς πολλάκις συμβαίνει τοῖς ἐξασκοῦσι βναύσους καὶ τραχείας ἐργασίας, σπάνιον εἶναι ν' ἀποφύγῃ τὴν μετάδοσιν. Διὸ, ἂν ἡ θελέ τις νὰ μεταδῶσῃ τὸ νόσημα εἰς ἄνθρωπον, ἀνάγκη ἦν, κεντήσας τὸ δέρμα, νὰ ἐνσταλαξῇ ἐν αὐτῷ τὸ ἐκ τῶν φλυκταίνων τῆς δαμάλεως ληφθὲν πῦον, καὶ τοῦτο ὁ Ἰέννερος διεγνώρισεν ἅμα περὶ τὸν τρόπον τῆς τοῦ νοσήματος διαδόσεως ἀσχοληθεῖς, δηλονότι ἅμα διὰ τεκμηρίων ἀποδείξας λογικὴν τὴν εὐεργετικὴν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου πράξιν. Διότι ἔκτοτε δὲν ἦτο πλέον δυνατὸν ν' ἀφεθῇ εἰς τὴν τύχην ἡ διανομὴ τοῦ εὐεργετήματος τούτου, ἀπλουστάτη δὲ ἦν ἡ μέθοδος ἡ ἀκολουθητέα, οὐδὲ κατὰ μικρὸν διέφερε τῆς πρὸς τὴν συνήθως κατέφευγον πρὸς τὴν τῆς εὐφλογίας διάδοσιν.

Ὁ ἐμβολιασμὸς τῆς δαμαλίδος, ἐντελῶς ἐγκαταλειφθεὶς σήμερον, ἦν ἄλλοτε λίαν ἀνεπτυγμένος ἐν τε τῇ Ἀγγλίᾳ καὶ τῇ Γαλλίᾳ καὶ τοῖς μᾶλλον πεπολιτισμένοις μέρεσι τῆς Εὐρώπης. Πρὸς τοῖς προδήλοις αὐτοῦ ἀτοπήμασι, ἐκέκμητο καὶ πλεονεκτήματα ἅπερ οἱ εὐφρονούντες οὐδαμῶς παρείδον. Τῷ ὄντι παρετηρήθη ὅτι ἡ εὐφλογία δὲν ἐλομαίνεται ἐξίσου τὸν ἄνθρωπον κατὰ πάσαν ἡλικίαν καὶ κατὰ πάσας τὰς ἐποχάς, ἐπειδὴ δὲ ὀλίγιστοί τινες ἐξικινούντο εἰς τὴν τοῦ γήρατος ὁδὸν μὴ προσβληθέντες ὑπ' αὐτῆς, φαίνεται ὅτι οἱ ἄνθρωποι κῦχοντο νὰ προσβληθῶσιν ὑπ' αὐτῆς κατὰ τὴν ἡλικίαν καθ' ἣν ἐδεῖκνύετο ἡπιωτέρα καὶ μᾶλλον ἀκίνδυνος, καὶ καθ' ἣν τὸ σῶμα ἦν μᾶλλον προητοιμασμένον πρὸς ὑποδοχὴν αὐτῆς. Ἀλλ' ὅμως ἐνῷ οἱ κατὰ τὴν Εὐρώπην ἱατροὶ, οὐδὲ κἀν τὴν ἰδέαν συνέλαβον περὶ τεχνικῆς αὐτῆς ἐν εὐνοϊαῖς περιστάσεσι μεταδόσεως, γυνή τις ἐπῆλθεν ἀγγέλλουσα ὅτι οὐ μόνον ἐγένετο δεκτὴ ἐν τόπῳ πάντῃ βαρβάρῳ παρ' αὐτῶν θεωρουμένῳ, ἀλλὰ καὶ ἐπραγματοποιήθη

ἐν αὐτῷ μετὰ λαμπρᾶς τῆς ἐπιτυχίας.

Ἡ γυνὴ δὲ αὕτη ἦν ἡ Καίδη Μοντέγου, ἥτις παρακολούθησεν εἰς Κωνσταντινούπολιν τὸν σύζυγον αὐτῆς, πρὸς τὸν παρὰ τῷ Ὀθωμανῷ ἐκπεμφθέντῳ, ἐνεβολίᾳσε τῷ 1717 τὸν υἱὸν τῆς. Τῷ 1721 πρώτη τις δοκιμὴ ἐγένετο ἐν Λονδίῳ ἐπὶ ἑπτὰ ἀνθρώπων εἰς θάνατον καταδεδεικασμένων, καὶ τόσῳ εὐτυχῶς ὑπῆρξε τὸ ἀποτέλεσμα, ὥστε πολλὰς διασήμεους καὶ λαμπρὰς οἰκογενεῖας παρῴτρυνε νὰ ὑποβληθῶσι τῇ ἐγχειρίσει. Ὡστε ὁ ἐμβολιασμός κατέστη τότε ἔργον τοῦ συρμού, κυρίως ἀφοῦ καὶ αὐτοὶ οἱ ἡγεμονόπαιδες τὸν ἐδέχθησαν, καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον εἰσέδου ἐν ὁλαῖς ταῖς τάξεσι τῆς κοινωνίας.

Σήμερον δὲ παράβολον ἴσως φανῇ πῶς ἀπεφασισαν τοσοῦτον ἀποτόλμως νὰ μεταδώσωσιν ἀσθένειαν, μὴ ἐντελῶς ἀκίνδυνον, εἰς ἀνθρώπον ὅστις δὲν ἤθελε ἴσως τὴν ὑποφέρει δι' ὅλης αὐτοῦ τῆς ζωῆς. Ἀλλ' οἱ μεταξὺ ἡμῶν γρηαιότεροι, ὅσοι ἔτυχον νὰ ἴδωσιν ἐπιδημίας εὐφλογίας μεγάλας καὶ ἄλλως ἢ ἐξ ἀκοῆς ἐγνώρισαν τὰς τρομερὰς ἐρημώσεις ἃς ἡ ἀσθένεια αὕτη ἐπέφερε, θέλουσι παραδεχθῆ ὅτι φρονιμώτατον ἦτο νὰ προσφύγωσιν οἱ ἄνθρωποι πρὸς μέσον ὀλίγον τι ἐπικίνδυνον, ὅπως διαφύγωσι κίνδυνον μέγαν καὶ ἐπικείμενον.

Καὶ δὲν ἔπρεπε μὲν ἄρα ὁ ἐμβολιασμός τῆς δαμαλίδος διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους νὰ εὕρῃ ἀντιπαλοὺς, ἀφοῦ μάλιστα ὑπῆρχον πολλὰ τὰ τεκμήρια, ὅτι οὐδεὶς τῶν ἐμβολιασμένων ἀπέθανεν ἢ ἐπαθὲ τὴν ἀνήκεστον, ἀλλ' ὅμως, κατὰ πρῶτον τότε, βέβαιοι πρέπει νὰ ἤμεθα ὅτι, ἡ πρότασις τοῦ νὰ μεταδώσωσιν εἰς τὸν ἀνθρώπον ζῶον ἀσθένειαν δὲν ἦτο παραδεκτὴ εὐκόλως καὶ ἀπολέμῃτος. Καὶ ἀληθῶς, μικρὸν ὕστερον, ἀφοῦ πλέον, ἐντελῶς φωτισθεῖς, ὁ Ἰέννερος ἐξέθετο ἐνώπιον τοῦ κοινοῦ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐξευρενήσεων αὐτοῦ ἃς ἠρκέσθη μέχρις ἐκείνου καὶ ἐπὶ μακρὸν χρόνον νὰ διακοινώσῃ μόνον εἰς φίλους τινάς, ἀνθρώποις τινες ἐξανέστησαν κατακραυγάζοντες αὐτοῦ καὶ τοσοῦτον ἡ μανία των τοὺς παρέσυρεν, ὥστε διεκήρυξαν τὸν ἐμβολιασμόν ὡς πρᾶξιν ἐγκληματικὴν, μὴ ὀρίσαντες ὅμως ποῦ ἐνυπῆρχε τὸ ἐγκλημα.

Ἀλλὰ τὰς τοιαύτας ἀντιπολιτεῦσεις καὶ καταφορὰς παρὰ τρέχων ὁ Ἰέννερος εὐθὺς προὔχῳρει πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτοῦ, διότι προεῖδε μὲν αὐτάς, τὸν ὠφέλησαν δὲ μᾶλλον, παρακινήσασθαι αὐτὸν νὰ σκεφθῇ ὅσον τάχιον πῶς νὰ καταστήσῃ τὸ νόσημα ἴδιον, τρόπον τινά, εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος, δηλονότι πῶς νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἀπὸ ἀνθρώπου εἰς ἀνθρώπον μετάδοσιν, ἀντὶ νὰ καταφεύγῃ ἐκάστοτε εἰς τὸ ζῶον ἐπιζήτων τὸ ἀγαθοεργὸν πῦον.

Τῇ 14 λοιπὸν Μαΐου 1796 ἐνεβολίᾳσε παῖδά τινα διὰ δαμαλίδος ληρθείσης ἐκ τῆς φλυκταίνης ἢ γαλακτοπῶλιν τις ἔφερεν εἰς τὴν χεῖρα ἀποκτήσασα ἐκ τινος δαμάλεως τοῦ κυρίου αὐτῆς. Ἡ φλυκταίνωσις ἀνεφάνη ἐπὶ τοῦ παιδὸς κατὰ τὸν χρόνον τὸν προϋποτεθέντα καὶ διέτρεξε τὰς συνήθεις αὐτῆς περιόδους μετ' οὐδενὸς συμβεβηκότος

ἐτέρου περιπλακείσα. Τῇ δὲ 1 Ἰουλίου τὸ παιδίον ὑπεβλήθη εἰς τὸν ἐμβολιασμόν τῆς ἀληθοῦς εὐφλογίας, μετὰ πάσης προφυλάξεως ἐνεργηθέντα, ἀλλ' ἡ εὐφλογία οὐδ' αὖτε ἀνεπτύχθη εὐεργητός· δὲ εἶναι ἡ χαρὰ δι' ἣς τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο ἐπλήρωσε τὸν Ἰέννερον· ἀλλ' ἡ χαρὰ αὕτη οὐδόλως διετάραξε τὴν συνήθη αὐτοῦ φρόνησιν καὶ τὴν ἐξ αὐτῆς προσοχὴν, διότι προεῖδεν ὅτι ἂν πολὺ ἔσπευδε πρὸς διασάλπισιν τῆς ἀνακαλύψεώς του, βραδυτέραν καθίστη τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῆς καὶ ὅτι ἀνάγκη ἦν νὰ παρουσιάσῃ αὐτὴν μετ' ὅλων τῶν πειστικῶν ἀποδείξεων. Ἀνέβαλεν ἄρα αὐτὴν ἐπὶ δύο ἀκόμη ἔτη καθ' ἃ συνέλεξε τεκμήρια πολλὰ καὶ ἀναμφισβήτητα, καὶ μόνον τὸ 1798 ἐδημοσίευσεν τὸ πρῶτον περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου σύγγραμμα αὐτοῦ. Τὸ ὑπόμνημα δὲ τοῦτο, ἐν ᾧ, πρὸς τῇ βαθείᾳ κρίσει, ἐπέλαμπεν ἡ μετριοφροσύνη, περιελάμβανε λεπτομερῆ ἐκθεσιν εἴκοσι καὶ τριῶν ἐμβολιάσεων διὰ δαμαλίδος, τὰς μὲν τυχαίας, τὰς δὲ ἐξ ἐπιτηδῆς ἐνεργηθείσας, μεταξὺ δὲ τῶν τελευταίων τούτων μία ἀνεφέρετο πρὸς ἓν τῶν τέκνων τοῦ συγγραφέως.

Τὸ σύγγραμμα δὲ τοῦτο παρήγαγεν ἄμεσον καὶ γενικὸν ἀποτέλεσμα, καὶ ὁ ἐμβολιασμός ταχέως διεδόθη, τῷ δὲ 1799 ἐπιστοποιήθη ἡ εὐεργητικὴ αὐτοῦ ἰσχὺς καὶ δραστηριότης διὰ μαρτυρικοῦ ὑπογεγραμμένου ὑπὸ ἐβδομήκοντα τριῶν ἱατρῶν, τῶν περιφανεστάτων τῆς πόλεως τοῦ Λονδίνου. Τῷ δὲ 1802 τὸ ἐγ' λικὶν Παρλαμέντον διέταξε νὰ παρουσιάσῃ αὐτῷ ἐκθεσίς τις περὶ τοῦ πράγματος, μετὰ δὲ τοῦτο ἐψήφισε τῷ Ἰέννερῳ ἀμοιβὴν δεκακισχιλίων λιτρῶν στερλινῶν ἣν ἐπηκολούθησεν ἑτέρα τῷ 1807 ἐκ φράγκων πεντακοσίων χιλιάδων.

Ὅπως δὲ ἐπισπεύσῃ τὴν διάδοσιν τοῦ παρ' αὐτοῦ ἀνακαλυφθέντος ἀγαθοῦ, ὁ Ἰέννερος παρέμεινεν ἔτι χρόνον τινὰ ἐν Λονδίῳ, ἀπεδήμησε δ' ἐκεῖθεν ἄμα πεισθεὶς ὅτι ἡ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ διατριβὴ αὐτοῦ δὲν ἦν ἐτι ἀναγκαία, καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν προσφιλεῖ αὐτοῦ γενέθλιον πόλιν, ἐνθα καὶ κατέλυσε τὸν βίον κατὰ Φεβρουάριον τοῦ 1823, εὐτυχῶς καὶ εὐλογούμενος παρὰ πάντων.

Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ

Π. Γ.

Ο ΑΒΔΕΛ ΚΑΔΕΡ

Ἐνῷ παντοῦ νικοῦν οἱ Γάλλοι,
Ἀπὸ τὴν ἔρμην προβάλλει
Ἰππεὺς ταχύτερος ἀνέμου,
Καὶ πνέων μένεα καὶ μίση,
Πρὸ τῶν Ἀράβων ἐκτιλίσσει
Σημαίαν ἱεροῦ πολέμου.